

MELIKA SALIHBEG BOSNAWI

CONTRA MEMORIAM - ADMIRALU MAHIĆU

(Banja-Luka, 1948 – Sarajevo, 2015.)

Bismi'illâh

Prvo ću zamolit u ovom povodu: kad i ja odem, kad se možda popnem na tabutu, kao i on, do neke visoke Hamdine Carine, pa jednim pogledom obuhvatim svo rodno Sarajevo, lijepo vas molim, vi gospodo tamo dolje, nemojte mi pisati/zboriti *in memoriam!* Nemojte se laćati pera, ni kiborda, ni mikrofona, ni pozornica, ni zadnjih stranica u novinama s portretima i titulama preminulih. Nemojte: pa bili vi i šefovi zimskih ili ljetnih ili crveno-ćilimskih ili baš-ćaršijskih ili kakvih-god festivala, društava, teatarâ, organa, i organizacija, ministarstava, vlada, i vlada-u-tehničkom mandatu! Nemam vas u zrnima moga kerbalskog tespiha; imam vas samo ko karike na lancu, koji davi, davi. . . decenijama: oko vrata. Sve dok neudavi!

Tako je otišao i Admiral. Zaklela bih se da mu niko od profesionalnih govornika i prijatelja nije klanjao namaz prve noći kabura; strašne noći stezanja u grobu, kad se lome još uvijek dunjalućke kosti, kad krv pršti u prsima, kad duša udara bubnjevima pokajanja, prve noći susreta s vlastitim djelima, početka interludija zadnjemu sudu. . . Nije, jer ovaj je narod kojemu je rodjenjem pripadao, davno i odbacio i zaboravio ćemu ga je sve poućio Božiji poslanik - mjesto hvale samo jednom Bogu - Muhammad, blagoslov neka je na nj, i na njegov ćisti rod! Ovaj je narod zapravo dobio svoj historijski muslimanski identitet, umjesto putom Bogom-dane moći spoznaje i samospoznaje, jednim povijesnim igrokazom:

u kojem, noseći na sapima sultansku zastavu, jedan vojni konj zapišava dobru zemlju Bosnu, i time stavlja vjećni pećat na njenu svijest i savjest, njenu vjeru, spoznaju, i sudbinu. Bosna je, rznula je, vojnićki, jednom za svagda, ista jahaća životinja, domovina sunnita-hanefija (pa još maturidija, o kojoj sam dodatnoj *differentia specifica* ćula tek nedavno po prvi put u svom sedamdeset godina dugom bosanskom životu). Bože spasi moj um!

Nije Bog, nije vjera, učinak individualne i/li kolektivne spoznaje, naučava pobjednička religijska politika; kako onda, tako i dan-danas! Vjera i Stvoritelj su osvajačke insignije, pa teško onom ko i pomisli drukčije; na njegov ćemo vojskom, policijom, zakonom, ustavom, koncilom. . . , i fetvom!

Što sve ovo pišem u povodu smrti jednog pjesnika koji je sve u životu radio suprotno Božijemu zakonodavstvu! Zato što je svom svojom sviješću i savješću, stalno na ivici očajja kojeg svjedoče njegove pjesme, i čaša u čije je dubine ponirao ko u jedinu izbu, trgao zastore sa svojih očiju; rušio tornjeve palača i u njima kipove, profesionalne učitelje vjera oko vladarskih tronova, uvijek pod zastavom neke sile, koja između čovjeka i njegova Boga ne prestaje podizati zidove gore od onih kineskih, babilonskih, berlinskih, palestinskih, budimpeštanskih. . .

Zašto sve ovo u povodu smrti jednog admirala, koji me baš i nije zadužio drukčijim ponašanjem u onim decenijama (pa i dan-danas) kad sam među "svojim" narodom hodala ko nevidljiva sjenka; ko prijetnja vjere koja ih ugrožava; ko um pred kojim se osjećaju nagi; ko riječ-oštrica čiju istinu nisu u stanju podnijeti. . .

Sve i jest i nije tema ovog *contra memoriam*, u povodu smrti jednog Admirala, koji je dobio *taqiyy-om*, dopuštenim "licemjerjem" u stanjima grožnje nad životom, čašću, i vjerom, (kako se pogrešno misli, europeizirani) nadimak *Amiru'l-mu'minîn-a*, Princa/Vodje vjernikâ, Imâm 'Âlia a.s. Kojeg je sultanska vojska zabranila Bosni – jednom zauvijek. I čiju je autentičnu muhammadovsku interpretaciju Islâma bosanska raja tuđjih sultana imala zaboraviti u istom onom odsudnom trenutku zapišavanja Bosne od strane njihove osvajačke ergele. Koji tren i sad, kao da je sama vječnost u pitanju, neumitno traje.

Kažu da ni sam Admiral Mahić nije znao značenje svog imena, dok mu neko iz porodice nije objasnio. U ovom detalju njegove sudbine skriven je možda i prvi, najunutarnji poriv, iz kojeg je on dočekaio pojavu i napisao pjesmu Imam Homeiniju, bahnuvši s njom u redakciju omladinskog časopisa; usred komunističke jave i kršćanskog ketmana, usred tad bivše bogomolje, koju su potresale sasna neznabožačke psinke onih koji su razvlačali pamet jugoslavenskih naroda. Uredjivala sam u tom trenutku jedan broj kao gost-urednik.

Možete se čudom začuditi zašto neko ko strada na putu Islama kao jedine istinske kolijevke vjerovanja u Tvorca piše *contra memoriam* jednom "pjancu" (recimo to bez uvijanja!). Nekom ko autoru ovih

redova nije bio ni malo blaži ni časniji od drugih, u vremenima nezamislivog stradanja (koje nikako da uistinu stane). Nije mi se Admiral iskupio ovim što slijedi, ne nipošto! Dapače, brzo sam ga mimoišla, kad me nakon (Jasminom Hanjalić-iniciranog) nastupa u "Sarajevskim jutrima poezije" iznenada zaustavio na Obali. Po prvi put nakon više od trideset godina ne prošavši pored mene, kao i ostali, "kao pored mrtvog groblja". I to zaustavio, pomalo zbunjen, s rječima: "Najbolji si pisac od svih nas". (Ili, najbolji si književnik među nama, ili. . . , ne kunem se u doslovnost riječi).

Ono što me pokrenulo to su Admiralovi stihovi koje sam našla na Jasmininu blogu u povodu njegove smrti:

Plovim na Krit i gledam talase
i pitam šefa svake luke:
Jesam li daleko? Je li ovo mjesto za mene?

"Imaš nježnu put" (ili "mehku kožu", ponovno sumnjam u doslovnost citata), rekao je Admiral Jasmini, piscu i doktorici, hvatajući je za podlakticu u trenu kad mu ona saopći neopozivu blizinu smrti. Može sad svako reći što god hoće, ali ja se skoro mogu zaklet da se Admiral u/teko Allâhu, onako kako mu se utekao i onaj po čijem je nadimku dobio ime, i kojeg Bosna mora skrivati u grudima otkako je jedna sultanska ergela. . .

Sve bi reklo da nije tako. On je pio i pjesnikovao, i volio i samovao i patio, i patio i nadao se i volio, i volio i samovao! Samovao više od svega, kazuju mi njegove pjesme. Eto zašto mu pišem, takvom nikakvom, ovaj *contra memoriam*. Jer smo po samoći ista familija!

Svjetlo svjetioničko koje samuje
jedini mi je rod

PostScriptum:

Iz sjećanja. Godina je tisuću-devetsto-sedamsedet-deveta. Već sam probudjena sebi kao muslimanka, još uvijek odradjujem javne poslove umjetnosti. Uredjujem kao gost-urednik jedan broj "Lica". Politika još ništa nije razumjela. Kultura još manje. U Iranu se desila Islamska revolucija koja je tektonskim pokretom bez premca uzdrmla svijet. Niko se još nije snašao. "Times" još nije na svojim koricama napravio čele-kulu od imamske pokrivke za glavu čovjeka koji je najprije bio vjernikom i gnostikom, prije no što je postao vodjom Revolucije poslije koje svijet više nije bio isti.

Admiral se pojavio sa vojskom svojih stihova poklonjenih ovom Imâmu (neka je posvećena njegova tajna!), u jednoj od prostorija crkve na Titovoj, preko puta Olomanke, koju su, kao i ostale bogomolje, komunisti uzurpirali za sasma nebožne potrebe. Mada obradovana, robusan nastup i pojava Admiralova nisu mi sugerirali ozbiljnost. On će to kasnije i dokazat. I bohemovat će i psovati, Admiral, u slijedećim decenijama. Ponegdje će nam se putovi skoro ukrstit. Čini mi se da smo on i ja bili jedini pisci iz Bosne koje je u prvim godinama poslije rata plemenita švicarska "Pro-Helvetia" darovala gostoprimstvom i grantovima za naš rad; bez ikakve nadoknade! Ponavljam: bez nadoknade! Nikad niko s njihove strane nije, pogotovo ne u stilu sultanske konjice, kopitama udarao na moj obraz i vjeru. Dapače! Dapače! I beskrajna im hvala!

I teći će Miljacka (i Neretva i Radobolja i Bregava, i strane rijeke i potoci na kojima je bivao), i plivat će Admiral u tvarima u kojima sam ja neplivač. I prolaziti pored mene, decenijama, bez pozdrava, bivši tako dijelom bezlične množine. Ali ja sam čitala s vremena na vrijeme njegovu veoma ličnu poeziju. Ja sam previjala rane i od njega i od drugih mehlemom mog uzvišenog Islâma, i gnozom o kojoj oni nisu ni sanjali. Niti i dan-danas sanjaju, dok profesorski, doktorski, akedemičarski piskaraju, tobož veći vjernici od Mahića, o afganistanskom žrtvovanom narodu kao o prostačkim trgovcima kostiju vlastitih šehida, od kojih će neki drugi muslimani iz susjedne, takodjer žrtvovane, zemlje, praviti sapun, da njime valjda Zapad pere; ne svoju savjest, već svoja tjelesa.

Bože, spasi moj um! I neka je Tvoja svemilost sa Admiralom Mahićem, divojarcem (kao i ja), tamo gdje je sada i gdje ga namjeravaš pohraniti do ponovnog ustajanja na Dan kad će sve obrazine svijeta spasti. I ukazat se lica onakva kakva su straga, kako najavljuješ u *Qur'ânu*, Svojoj posljednjoj objavi svjetovima!

U Sarajevu, 27/09/15 8:25 PM